

**Orde van dienst voor 31 januari 2021
Doopsgezind Zaanstreek
vanuit de Vermaning te Wormer**

Voorganger Truus de Boer
Organist Klaas Arend Booij
Zangeres Ilse Doorenspleet
Opname Evelien Mager
Welkom Dirk Pranger

Samenroepen

Welkom en mededelingen

Aansteken van de kaars

Moment van stilte

(We zijn 125 seconden stil uit solidariteit met de 500 vluchtelingen op Lesbos die we in Nederland zouden moeten opnemen).

Oproep tot inkeer en bemoediging

Lied 283 In de veelheid van geluiden (Vers 1, 2, 3 en 4)

In de veelheid van geluiden
in het stormen van de tijd,
zoeken wij het zachte suizen
van het woord, dat ons verblijdt.

En van overal gekomen,
drinkend uit de ene bron,
bidden wij om nieuwe dromen,
richten wij ons naar de zon.

Want wij mensen op de aarde
raken van het duister moe.
Als uw hart ons niet bewaarde
sliepen wij ten dode toe.

Laat uw dauw van vrede dalen
in de voren van de tijd.
Vat ons samen in de stralen
van uw goedertierenheid.

In Memoriam Erica van Harlingen – Laan

Lied 961 Niemand leeft voor zichzelf

Niemand leeft voor zichzelf, niemand sterft voor zichzelf.
Wij leven en sterven voor God onze Heer,
aan Hem behoren wij toe.

Inleidende woorden en gebed om barmhartigheid

Lied 528 Omdat hij niet ver wou zijn (Vers 1, 3, 4 en 5)

Omdat Hij niet ver wou zijn
is de Heer gekomen.

Midden in wat mensen zijn
heeft Hij willen wonen.

Midden onder u staat Hij die gij niet kent. (2x)

God van God en licht van licht,
aller dingen hoeder,
heeft een menselijk gezicht,
aller mensen broeder.

Midden onder u staat Hij die gij niet kent. (2x)

Wil daarom elkander doen
alle goeds geduldig.

Wees elkaar om zijnentwil
niets dan liefde schuldig.

Midden onder u staat Hij die gij niet kent. (2x)

Wees verheugd, van zorgen vrij:

God die wij aanbidden
is ons rakelings nabij,
wonend in ons midden.

Midden onder u staat Hij die gij niet kent. (2x)

Horen

Lezing: Oude Testament Deuteronomium 18, 15- 19

Hij zal in uw midden profeten laten opstaan, profeten zoals ik. Naar hen moet u luisteren. U hebt de HEER daar immers zelf om gevraagd, toen u bij de Horeb bijeen was?

U zei: 'Wij kunnen het stemgeluid van de HEER, onze God, en de aanblik van dit enorme vuur niet langer verdragen; dat overleven we niet.' De HEER heeft toen tegen mij gezegd: 'Zij hebben goed gesproken. Ik zal in hun midden profeten laten opstaan zoals jij. Ik zal hun mijn woorden ingeven, en zij zullen het volk alles overbrengen wat ik hun opdraag. Wie niet wil luisteren naar de woorden die zij in mijn naam spreken, zal ik ter verantwoording roepen.'

Lied 317 Grote God, Gij hebt het zwijgen (Vers 1 en 2)

Grote God, Gij hebt het zwijgen met uw eigen,
met uw lieve stem verstoord.

Maak de weg tot U begaanbaar,
wees verstaanbaar;
spreek Heer, uw gemeente hoort.

Heer, uw boodschap staat geschreven,
ons ten leven,
maak uw schrift het levend woord.
Zie het boek van uw behagen opgeslagen;
spreek Heer, uw gemeente hoort.

Lezing: Nieuwe Testament Marcus 1, 21- 28

Ze gingen op weg naar Kafarnaüm, en op de eerstvolgende sabbat ging Jezus naar de synagoge en onderwees er de mensen. Ze waren diep onder de indruk van zijn onderricht, want hij sprak hen toe als iemand met gezag, niet zoals de Schriftgeleerden. Er was in de synagoge ook een man die bezeten was door een onreine geest, en hij schreeuwde:

‘Wat hebben wij met jou te maken, Jezus van Nazareth? Ben je gekomen om ons te vernietigen? Ik weet wel wie je bent, de heilige van God. Jezus sprak hem streng toe en zei: ‘Zwijg en ga uit hem weg!’ De onreine geest deed de man stuiptrekken en verliet hem met een luide schreeuw. Iedereen was zo verbijsterd dat ze tegen elkaar zeiden: ‘Wat is dit allemaal? Een nieuwe leer met groot gezag! Zelfs als hij onreine geesten een bevel geeft, wordt hij gehoorzaamd.’ Het nieuws over Jezus verspreidde zich al gauw overal in Galilea.

Lied: 314 Here Jezus, om uw woord (Vers 1 en 2)

Here Jezus, om uw woord
zijn wij hier bijeen gekomen
Laat in 't hart dat naar U hoort
uw genade binnenstromen.
Heilig ons, dat wij U geven
hart en ziel en heel ons leven.

Ons gevoel en ons verstand
zijn, o Heer, zo zonder klaarheid,
als uw Geest de nacht niet bant,
ons niet stelt in 't licht der waarheid.
't Goede denken, doen en dichten
moet Gij zelf in ons verrichten.

Overdenking

Beste lezers,

Epifanie noemen wij, kerkelijk gezien, deze tijd, oftewel de verschijningen van de Heer. Op welke manier, hoe verschijnt hij aan ons?

Eind december was hij nog een baby, dan wordt hij besneden, is als 12 jarige jongen in de tempel bezig met de dingen van zijn vader, dan in de woestijn en ineens is Jezus aan het werk. Dat heeft u daarnet beluisterd. En dat alles gaat in sneltreinvaart, zo snel als de tijd kan gaan. Alsof het er niet toe doet hoe zijn jeugd was, hoe hij opgroeide en man werd.

De traditie wist daar wel weg mee en er zijn talloze legenden in omloop over de kindertijd van Jezus, hoe hij als kind was, speelde met vriendjes en toen al wonderen kon doen. Prachtige en vrolijke verhalen.

Ik zal u er één vertellen: op sabbat was werken verboden en wat deed hij als kind?

Van klei had hij vogeltjes gemaakt. De opzichter van de synagoge kon dat niet waarderen en klopte met een ernstig gezicht bij Jozef aan om te melden wat zijn zoon gedaan had. Jozef riep Jezus bij zich en vroeg wat hij gedaan had. Waarop deze in zijn handen klapte en wat gebeurt er, de vogeltjes fladderen weg.

Lief en vertederend.

Maar die legende heeft dan toch maar de vinger op de juiste, misschien zelfs wel zere plek gelegd want Jezus doet namelijk hetzelfde als hij als later als volwassen man de synagoge betreedt op de sabbat. Hij doet iets, hij maakt iemand gezond.

Het lijkt wel alsof in de legende de vraag al verweven is, wie is hij en wat komt hij doen. En is dat niet een vraag die door de eeuwen heen door talloze mensen is gesteld. Is het niet

een vraag is die ook nu relevant is? Waar zien wij iets van God nu? Wie is hij vandaag de dag voor ons?

Ja, wat komt Jezus doen, wie is hij?

Daar geeft Marcus een heel eigen antwoord op. Het lijkt anders dan bij Johannes die begint met een bruiloft, een feest in Kana waar water wijn wordt om het feest door te laten gaan en dus juist niet in de tempel of in de synagoge. Marcus begint met het eerste optreden juist in de synagoge. De plaats waar geleerd moest worden. Daar spreekt hij met gezag staat er, anders dan anderen.

Gezag is in onze tijd een lastig woord. Gezag en autoriteit? Gaat een ander dan voor jou bepalen wat wel of niet mag? Dat is op zijn minst een uitdaging zal ik maar zeggen.

Gezag en autoriteit?

Een aantal jaren geleden liep ik stage in het voorgezet onderwijs, ik wilde docent Godsdienst en Levensbeschouwing worden en dan sta je daar voor een klas van zo'n 20 tot 25 pubers, het zweet in mijn handen en de reactie van mijn stagebegeleider was naderhand 'je duikt weg'. Dat klopte, ik durfde de leiding niet te nemen, de verantwoordelijkheid aan te gaan.

De stagebegeleider adviseerde mij toen om een visie te ontwikkelen op mijn leraar zijn.

Met andere woorden wie ben jij daar voor die klas en wat wil je bereiken en uitdragen? Aan het einde van de stage begon daar iets zichtbaar van te worden, van die visie en dat betekende dat leerlingen luisterden naar wat ik vertelde. Ik had een beetje gezag, een beetje overwicht en straalde een beetje autoriteit uit, met andere woorden, ik voelde mij verantwoordelijk zowel voor mijzelf – wat doe jij daar - en voor de klas – wat geef je mee en hoe behandel je de leerlingen.

Weten wie je bent en wat je komt doen, wat je te zeggen heb, met andere woorden een visie hebben, verantwoordelijk zijn voor je handelingen.

In het begin van Marcus formuleert Jezus zijn visie.

Daar staat in het veertiende en vijftiende vers het volgende: Hij ging naar Galilea waar hij Gods goede nieuws verkondigde.

En dan komt het vijftiende vers: 'Dit was wat hij zei; de tijd is aangebroken, het Koninkrijk van God is nabij: kom tot inkeer en hecht geloof aan dit goede nieuws.'

Daar staat nogal wat.

Kom tot inkeer en hecht geloof aan het goede nieuws dat het Koninkrijk van God in de buurt is.

Vanmorgen zijn wij de viering begonnen met een moment van inkeer. Dat is dan, denk ik, pas op de plaats maken, even stil staan of zitten bij wat er is. In herinnering roepen dat er mensen zijn die het slecht hebben, dat onrecht bestaat. Maar ook weet hebben van licht dat ontstoken werd, een kaars die brandt als verwijzing naar het Licht van God.

En daar niet alleen weet van hebben van maar geloof hechten aan dat goede nieuws.

Dat is er op vertrouwen dat Hij nabij is.

Aan het begin van een viering verschijnt al de visie van Jezus.

En dat ging hij vertellen in de synagoge. 'Kom tot inkeer' met andere woorden, verander van levenswijze en geloof in het goede nieuws. Een visie die ontzag opriep, men raakte diep onder de indruk, anders dan anderen. In een commentaar op deze tekst wordt gemeld dat het anders was dan de Schriftgeleerden omdat die zich beriepen op schrift en traditie. Daar klinkt iets in door van de regels

bepalen wat een mens moet doen. In de zin van de leer is belangrijker dan het leven. Maar of het zo is weet ik niet, er staat niet wat zij zeiden. Het was anders.

Mensen zijn diep onder de indruk van wat er klinkt. Is diep onder de indruk hetzelfde als geloof en vertrouwen hebben in die persoon?

Diep onder de indruk zijn kan volgens mij betekenen enthousiast applaudisseren en uitkijken naar de volgende voorstelling.

Ik heb jarenlang – ergens anders – een collega bezocht die met emeritaat was. Hij was een Zaankanter en vond het prachtig dat ik ook uit ‘de Zaan’ kwam. Ieder gesprek dat wij hadden werd steevast besloten met zijn opmerking in het Z aans: ‘nou dominee, je hebt het weer mooi gezegd’. Ik heb altijd gedacht – en hij vond het echt leuk dat ik langskwam – , maar ik heb altijd gedacht dat hij vooral bedoelde dat ik kon praten als brugman, maar dat hij wel vasthield aan zijn eigen mening.

Diep onder de indruk zijn hoeft nog niet te beteken dat mensen geloof hechten aan het goede nieuws dat gebracht is. Want dat is met hart en ziel geraakt zijn door wat er klinkt, begrijpen dat het verandering betekent, misschien zelfs transformatie.

In de synagoge is maar één persoon die kennelijk diep geraakt is door wat er klinkt en dat is een mens die bezeten is door een onreine geest. En wat een felle reactie.’ Wat hebben wij met jou te maken? Ben je gekomen om ons te vernietigen? Ik weet wel wie je bent; de heilige van God.’

Bij een mens met een onreine geest denk ik niet aan een psychiatrisch patiënt. Ik denk eerder aan die mensen die

volledig vastgelopen zijn in hun angsten, in boosheid en wrok, in verbittering en teleurstelling. Gevangen in een net van narigheid, volledig gevangen voelen in je huis omdat de wereld in rep en roer is. En als ik de beelden van mensen op televisie zie, van schreeuwende en brullende mensen moet ik soms denken aan de mensen op schilderijen van Jeroen Bosch. Krampachtig en verwrongen.

Maar laat ik niet met de vinger naar anderen wijzen, dat inwendig grommen ken ik van mijzelf.

Die onreine geest slaat de spijker op de kop, want dat is wat Jezus wil veranderen. Die geest heeft er een fijne neus voor dat zijn dagen geteld zijn, hij kan en moet verdwijnen die geest. Daarvoor is geen plaats in het Koninkrijk.

Wat een opmerkelijk inzicht tonen demonen als Jezus ten tonele verschijnt. Zij hechten er geloof aan daar Gods zoon is en die zoon neemt zijn verantwoordelijkheid als mens helemaal serieus. Misschien is dat een beetje cryptisch uitgedrukt. Wat ik bedoel is dat hij gekomen is om in woord en daad mensen te bevrijden van wat hen kwelt en gevangen houdt. Opdat mensen in alle vrijheid zichzelf mogen zijn.

Stilte

Muziekspel

Antwoorden

Dank- en voorbeden, stil gebed en gezamenlijk Onze Vader

Onze Vader die in de Hemelen zijt,
Uw Naam worde geheiligd;
Uw Koninkrijk kome;
Uw wil geschiede,
gelijk in de Hemel als op de aarde.
Geef ons heden ons dagelijks brood;
en vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren;
en leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de Boze.
Want van U is het Koninkrijk
en de kracht en de heerlijkheid
tot in eeuwigheid.
Amen.

Slotlied 423 Nu wij uiteengaan

Nu wij uiteengaan vragen wij God:
ga met uw licht voor ons uit!
Nu wij uiteengaan wens ik jou toe:
Ga met God! Vaya con Dios en a Dieu!

Voor wie ons lief zijn vragen wij God:
ga met uw licht vóór hen uit!
Al onze vrienden wensen wij vrede:
Ga met God! Vaya con Dios en a Dieu!

Voor alle mensen op onze weg:
vrede en goeds in elk huis!
Voor al wie kwamen onder dit dak:
Ga met God! Vaya con Dios en a Dieu!

Wegzending en zegenbede

Muziekspel

**Misschien wilt u een bijdrage overmaken aan de
Maatschappelijk Werkgroep Het Regentencollege of aan
een van de doopsgezinde gemeentes?**

**Het Regentencollege collecteert deze maand voor ons
adoptiekind via de stichting AMAS. Tevens is er een
inzameling voor de naturalisatie van een Syrisch gezin.**

Bij voorbaat hartelijk dank!

MWG Het Regentencollege NL31 TRIO 0198 352 743

DG Krommenie NL66 ABNA 0938 802 232

DG Wormer NL79 INGB 0000 565 078

DG Zaandam NL96 INGB 0690 260 865

**Volgende week zondag 7 februari om 10 uur dienst in
Zaandam: In gesprek met Sofie Jansen van de Dorothy
gemeenschap in Amstelveen**

Tijdens deze dienst kunnen via de chat functie van You
Tube vragen gesteld worden.